

Predikcia časových radov pomocu hierarchických neurónových sietí s echo stavmi

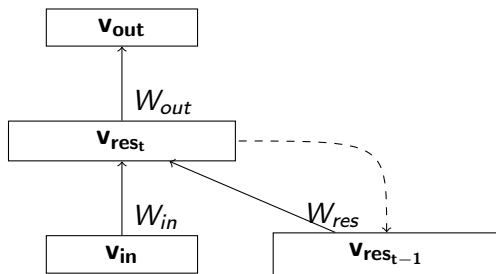
Bc. Viliam Dillinger

pod vedením doc. Ing. Igora Farkaša PhD.

16. marca 2011

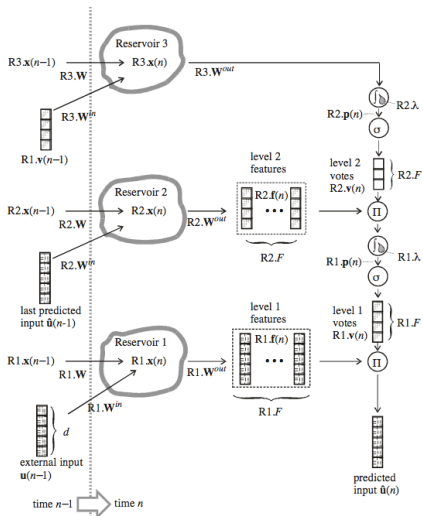
- 1 Neurónové siete s echo stavmi
- 2 Hierarchické neurónové siete s echo stavmi
- 3 Mackey-Glass Time series
- 4 Reber Grammar
- 5 Pokračovanie mojej práce

Neurónové siete s echo stavmi

- $\mathbf{v}_{res_t}$ je vysokorozmerný rezervoár
- $\mathbf{W}_{res}$ je riedka matica so spektrálnym rádiusom < 1
- $\mathbf{v}_{res_t} = \sigma(\mathbf{v}_{in} \mathbf{W}_{in} + \mathbf{v}_{res_{t-1}} \mathbf{W}_{res})$
- $\mathbf{v}_{out} = \mathbf{v}_{res_t} \mathbf{W}_{out}$
- pri učení sa mení iba $\mathbf{W}_{out}$

Hierarchické neuronové siete s echo stavmi

Inicializácia a parametre

- $Rk.x$ - vysokorozmerný rezervoár k -tej vrstvy
- $Rk.W$ - riedka matica, spektrálny rádius < 1
- $Rk.f_i$ - riedka matica i -teho príznaku k -tej vrstvy (každý príznak vidí len časť rezervoára)
- $Rk.\lambda$ - vote leaky rate k -tej vrstvy
- $Rk.a$ - reservoir leaky rate k -tej vrstvy
- $Rk.\gamma$ - rýchlosť učenia sa k -tej vrstvy
- Všetky matice sa inicializujú na náhodné hodnoty medzi $(-1, 1)$
- $Rk.x$ a $Rk.v$ sa inicializujú na hodnoty medzi $(-0.01, 0.01)$
- $Rk.i$ - vstup k -tej vrstvy

$$R1.i(n) = input(n)$$

$$R(k+1).i(n) = Rk.v(n-1)$$

Šírenie signálu

- Zmena stavu rezervoáru k -tej úrovne:

$$Rk.x(n) = (1 - Rk.a)Rk.x(n-1) + \sigma (Rk.WRk.x(n-1) + Rk.W^{in}Rk.i(n-1))$$

$$\sigma(x) = \frac{1}{1+e^{-x}}$$

- Abstrakcia i -teho príznaku:

$$Rk.f_i(n) = Rk.W_i^{out} [Rk.x(n); Rk.i(n)]$$

- Výstup z vrstvy:

$$Rk.v(n) = \sigma (\mathcal{L}_{Rk.\lambda} (R[k+1].f(n)R[k+1].v(n)))$$

$$\mathcal{L}_\lambda(q(n)) = (1 - \lambda)\mathcal{L}_\lambda(q(n-1)) + \lambda q(n)$$

- výstup najvrchnejšej vrstvy, má vektor hlasov $\mathbf{v}(n) = (1)$
- výstup najnižšej vrstvy neprechádza cez sigmoid ani leaky integration a je výstupom celého modelu.

Učenie sa

- Supervised learning (učenie sa s učiteľom)
- menia sa len matice príznakov - $Rk.f_j$
- Chyba:

$$E_1(n) = target(n) - R1.v(n)$$

$$E_k(n) = R[k-1].f^T(n)E_{k-1}(n) * R[k-1].\lambda\sigma'(R[k-1].p(n))$$

- Učiace sa pravidlo:

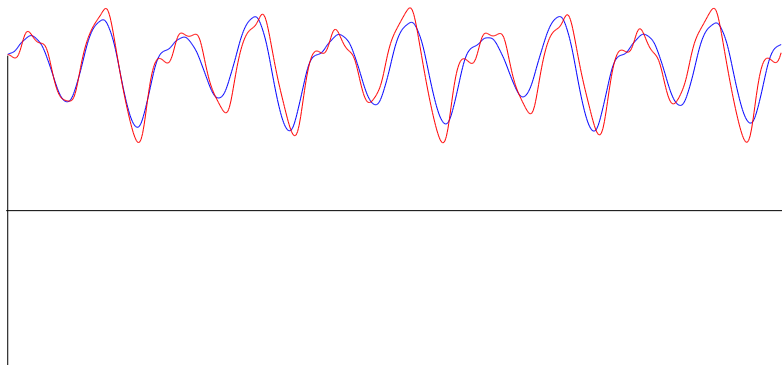
$$Rk.W_i^{out}(n+1) = Rk.W_i^{out}(n) + Rk.\gamma Rk.v_{[j]}(n)E_k(n) [Rk.x(n); Rk.i(n)]^T$$

Dáta

- $\frac{ds(t)}{dt} = \alpha \frac{s(t-\tau)}{1+s^{10}(t-\tau)} - \beta s(t)$
- premenné (v matlabe mgdata.dat):
  - $\alpha = 0.2$
  - $\beta = 0.1$
  - $s(0) = 1.2$ (pre $t < 0$ $s(t) = 0$)
  - $\tau = 17$
- vstup je vektor $[s(t-18), s(t-12), s(t-6), s(t)]$
- predikcia $s(t+85)$
- trénovacia množina 500 vektorov
- testovacia množina 500 vektorov (disjunktné)

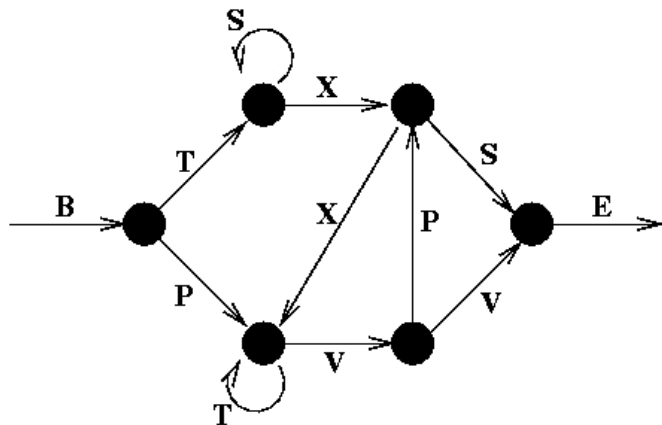
Výsledky

Výsledky

- $$NRMSE = \sqrt{\frac{\sum_{k=1}^n (y_k - \hat{y}_k)^2}{\sum_{k=1}^n (y_k - \bar{y}_k)^2}}$$
- $$\bar{y} = \frac{\sum_{k=1}^n y_k}{k}$$
- najlepšie mnou dosiahnutý výsledok – $NRMSE = 0.378$
- J. González et al. (2006) dosiahli $NRMSE = 0.0855$, najhorši výsledok s ktorým sa porovnávali $NRMSE = 0.378$ (Resource Allocation Network)

Reber Grammar

Trénovanie a výsledky

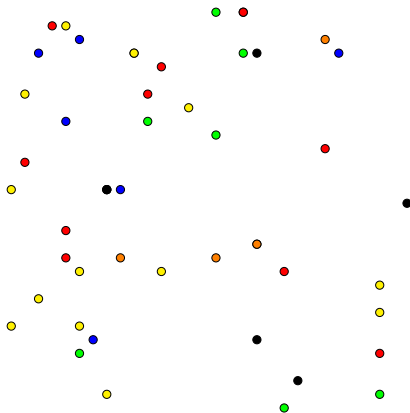
- v každom stave rovnaká pravdepodobnosť vygenerovania oboch písmen
- pri trénovaní sieť dostala na vstup aktuálny znak a mala predikovať ďalší symbol
- one-hot kódovanie
- po natrénovaní s približne 50% pravdepodobnosťou vedela určiť ďalšie písmenko
- po normalizácii výstupného vektoru aproximovala prechodovú funkciu (vcelku úspešne)

Aproximácia stavu a prechodovej funkcie

- 2 vrstvy - na prvej niekoľko malých sietí (aby nedokázali túto úlohu riešiť samostatne), na druhej jedna silná
- hypotéza - výstup vrchnej vrstvy - aproximácia stavu, výstup spodnej vrstvy - aproximácia prechodovej funkcie
- vizualizácia pomocou SOM
- pri jednoduchých automatoch pravdivá, pri zložitejších nie.

Jednoduchý automat (abc^n)

Reber Grammar

Pokračovanie mojej práce

- Mackey-Glass Time series
  - pokúsiť sa prekonať chybu, ktorú dosiahli odborníci z univerzity v Granade (alebo sa aspoň k tomu priblížiť)
- Reber Grammar a iné symbolové dynamiky
  - pomocou SOM sa pokúsiť abstrahovať stav predikovaného automatu zo siete
  - ukázať, že sieť vie generalizovať (trénovacia a testovacia množina)
  - zopakovať niektoré pokusy ako Cleeremans, Servan-Schreiber a McClelland (1989)
- Otestovať správanie sa siete, ak na jednej úrovni nebudú rovnako silné siete

Ďakujem za pozornosť. Nech sa páči, priestor pre Vaše otázky.